

ÚSTAV ETNOLOGIE FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY

Autorka práce: Anastázie Kovalčuková

Název práce: *Menstruace: osobní a mediálně zprostředkovaný vztah k tělu / Menstruation: personal and medially vicarious relation to the body*

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Martin Soukup, Ph.D.

Oponentka práce: PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.

POSUDEK OPONENTKY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

TÉMA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Předmětem bakalářské práce je menstruace, které je věnovaná pozornost od terminologie až po empirický výzkum. V poslední části bakalářské práce se aspirantka zaměřuje na mediální obraz menstruace.

KONCEPCE A STRUKTURA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

První část bakalářské práce charakterizuje snaha vymezit menstruaci jako biologický jev, její průběh a konotace, které vyvolává. „*V jiných kulturách má menstruační krvácení naopak pozitivní význam a může být pokládána za požehnání.*“ (Kovalčuková 2016: 8) Dále klade pozornost na biologické aspekty menstruačního cyklu a vnímání menstruace v historii, kde sleduje postavení ženy od středověku do 20. století. „*Ženina role byla zasazena do domácího prostředí, kde měla pracovat, poslouchat mužskou hlavu rodiny (buď otce, nebo manžela), starat se o rodinu a hlavně rodit děti, což zvyšovalo její sociální status.*“ (Kovalčuková 2016: 15) Aspirantka neopomíjí ani menstruační pomůcky. V druhé části bakalářské práce jsou akcentovány výsledky vlastního empirického šetření. Aspirantka uplatnila metody řízených rozhovorů a dotazníky. Celkem se zaměřila na tři okruhy respondentů, které reprezentují ženy, gynekologové a zástupci firem. V navazující kapitole je následně zpracována menstruace ve vztahu k médiím. Poslední část práce pak tvoří prožití menarché. „*Prožitek první menstruace je potřeba brát vážně a nepřehlížet ji, protože může na dlouhou dobu (dokonce na celý život) ovlivnit její prožívání menstruace, jejího sexuálního života i sama sebe.*“ (Kovalčuková 2016: 61) Závěr práce se především vztahuje k označení menstruace.

- Volba tématu:
1. Mimořádně aktuální
  2. Aktuální pro danou oblast
  - 3. Užitečné a prospěšné**
  4. Standardní úroveň
  5. Neobvyklé
- Cíl práce a jeho naplnění:
1. Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn
  - 2. Vhodně zvolený cíl, který byl částečně naplněn**
  3. Vhodně zvolený cíl, který nebyl naplněn
  4. Nevhodně zvolený cíl
- Struktura práce:
1. Originální – zdařilá
  - 2. Logická – systémová**
  3. Logická – tradiční
  4. Pro dané téma tradiční
  5. Pro dané téma nevhodná
- Práce s literaturou:
1. Vynikající, použity dosud neběžné prameny
  2. Velmi dobrá, použity nejnovější dostupné prameny
  - 3. Dobrá, běžně dostupné prameny**
  4. Slabá, zastaralé prameny
- Přínosy bakalářské práce:
1. Originální, inspirativní názory
  - 2. Ne zcela běžné názory**
  3. Vlastní názor argumentačně podpořený
  4. Vlastní názor chybí
- Formální stránka:
1. Výborná
  2. Velmi dobrá
  - 3. Přijatelná**
  4. Nevyhovující
- Jazyková stránka:
1. Stylistika
    - a) výborná
    - b) velmi dobrá
    - c) dobrá**
    - d) nevyhovující
  2. Gramatika
    - a) výborná
    - b) velmi dobrá
    - c) dobrá**
    - d) nevyhovující

OTÁZKY K OBHAJOBĚ

V průběhu obhajoby bude aspirantka vyzvána, aby se vyjádřila k níže uvedeným otázkám.

1) Jak by zpracovala výzkum v případě žen, které si oddalují menstruaci pomocí antikoncepčních pilulek (dlouhý cyklus)? Zamyslela se nad touto kategorií při zpracování vlastního výzkumu?

2) Jak nahlíží na pojetí menstruace jako evolučního omylu? Začlenila by i tuto perspektivu do své návazné nebo další práce? A jak?

CELKOVÉ HODNOCENÍ

Obecně je možné konstatovat, že autorka formulovala cíl své bakalářské práce a podřídila mu celkovou koncepci i metodiku zpracování jednotlivých kapitol. Práce ovšem zcela nenaplnuje požadavky kladené na standardní odborné, stylistické i obsahové parametry bakalářské práce. Nejdříve je třeba zdůraznit, že postrádá základní formální náležitosti, jako jsou anotace, abstrakt a klíčová slova v češtině i angličtině (vyučované a zpracované jako součást *Bakalářského semináře*). V první kapitole práce *Terminologie* se autorka mohla zaměřit na provázanost pojmů, větší pozornost by si však především zasloužila koncepce a důkladnější zpracování teoretické části. Zejména se to vztahuje ke kapitolám *Vnímání ženského měsíčního krvácení v historii* a *Menstruace a média*. V kapitole *Vnímání ženského měsíčního krvácení v historii* například subkapitoly *Postavení ženy a vnímání menstruace od středověku do 20. století* a *Menstruační pomůcky v minulosti* (Řecko, Řím, Janomamové a dokonce i Kungové, a to vše na jedné straně) nesledují stejnou časovou osu ani neodpovídají témuž kulturnímu areálu. Bedlivý čtenář až ke konci práce odhalí, že menstuační pomůcky (moderní) jsou podrobněji rozvedeny v kapitole *Menstruace a média*, ale příliš tomuto řazení nerozumí. Ostatně již zmíněná kapitola *Menstruace a média* a také zcela poslední kapitola *Prožití menarché* vytváří roztodivný appendix v duchu hesla *z nouze ctnost*. Na konci práce by se dalo očekávat obsáhlejší vyhodnocení a závěry výzkumu. Autorka také opomněla a evidentně nepracovala s některými již klasickými tituly, jako *A History of Women in the West: Silences of the Middle Ages*; *Blood Relations: Menstruation and the Origins of Culture*; *The Women in the Body: A Cultural Analysis of Reproduction*; *Blood, Bread, and Roses: How Menstruation Created the World* nebo *Přechodové rituály* a *Čistota a nebezpečí*. Bakalářská práce by vyžadovala také korekturu stylistiky i gramatiky.

Doporučuji bakalářskou práci Anastázie Kovalčukové k obhajobě a navrhuji výslednou známku dobře.

V Praze 31. 8. 2016

PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.